

Tisková zpráva

Česká veřejnost o samozásobitelství a zahrádkaření – Potraviny 2026

- ⊙ Sedm z deseti domácností alespoň určitým způsobem pěstuje vlastní potraviny, konkrétně 62 % na zahrádce a 8 % v bytě či na balkóně. Dalších 6 % zatím nepěstuje, ale plánuje začít. Na zahrádce pěstuje 86 % lidí z obcí do 2 000 obyvatel, ale jen 38 % obyvatel měst nad 200 000 obyvatel.
- ⊙ Vlastní produkce není pro většinu domácností hlavním zdrojem potravin: 8 % uvádí pokrytí většiny a 23 % přibližně poloviny spotřeby. Pro přibližně dvě třetiny pěstitelů (68 %) má spíše doplňkový (44 %) nebo sezónní význam (24 %).
- ⊙ Nejdůležitějšími motivy jsou čerstvost, zdraví a záliba v zahradničení: čerstvé potraviny uvádí jako důvod k pěstování 73 % pěstitelů, zdravé potraviny 52 %, zahrádkaření jako koníček 43 % a úsporu peněz 32 %.
- ⊙ Sdílení vlastní produkce je velmi časté. Jen necelá pětina (19 %) pěstitelů ze svých výpěstků nic nerozdává ani nevyměňuje, většina (79 %) tedy nějakou část své produkce sdílí, nejčastěji v okruhu dvou až tří lidí.
- ⊙ Pěstitelé mají bližší vztah k lokálním potravinám: zajímá se o ně 52 % pěstitelů oproti 37 % nepěstitelů a vždy nebo často je nakupuje 26 % pěstitelů oproti 16 % nepěstitelů.
- ⊙ Domácí produkce funguje i jako sdílená síť: dvě třetiny (66 %) lidí dostávají doma vypěstované či vyrobené potraviny od blízké rodiny, polovina (50 %) od přátel, necelé dvě pětiny (39 %) od širšího příbuzenstva a (37 %) od sousedů.

Zpracovala:
Monika Kyselá
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.
Tel.: 210 310 587; e-mail: monika.kysela@soc.cas.cz

Část opakovaného výzkumu CVVM SOÚ AV ČR Potraviny byla v červenci a srpnu 2026 věnována tématu samozásobitelství a zahrádkaření. Šlo o otázky, jejichž zařazení je součástí aktivit Sociologického ústavu AV ČR v rámci Strategie AV21 Udržitelná produkce a spotřeba potravin. Zjišťovali jsme, zda lidé produkují vlastní potraviny (ovoce, zeleninu, vejce, maso apod.), a pokud ano, kde a proč, jak významnou část spotřeby jejich domácnosti vlastní produkce pokrývá a zda vypěstované či vyrobené potraviny někomu darují nebo s někým vyměňují, případně s kolika lidmi. Zajímá nás i pohled z druhé strany, tedy zda lidé sami od někoho doma vyrobené či vypěstované potraviny dostávají. Dále jsme se ptali, jak často se lidé věnují činnostem souvisejícím se samozásobitelstvím, jak jejich domácnost nakládá s bioodpadem a jak se zásobování domácnosti potravinami změnilo ve srovnání s dobou před deseti lety.

Pěstování vlastních potravin

Nejdříve jsme se respondentů ptali, zda jejich domácnost vlastní nebo využívá nějakou zahrádku, pole nebo sad k produkci potravin.¹

Jak ukazuje graf 1, téměř dvě třetiny (62 %) dotázaných uvedly, že jejich domácnost k produkci potravin využívá zahrádku. Dalších 8 % nepěstuje na zahrádce, ani v sadu, ale pěstuje nějaké potraviny v bytě nebo na balkóně.

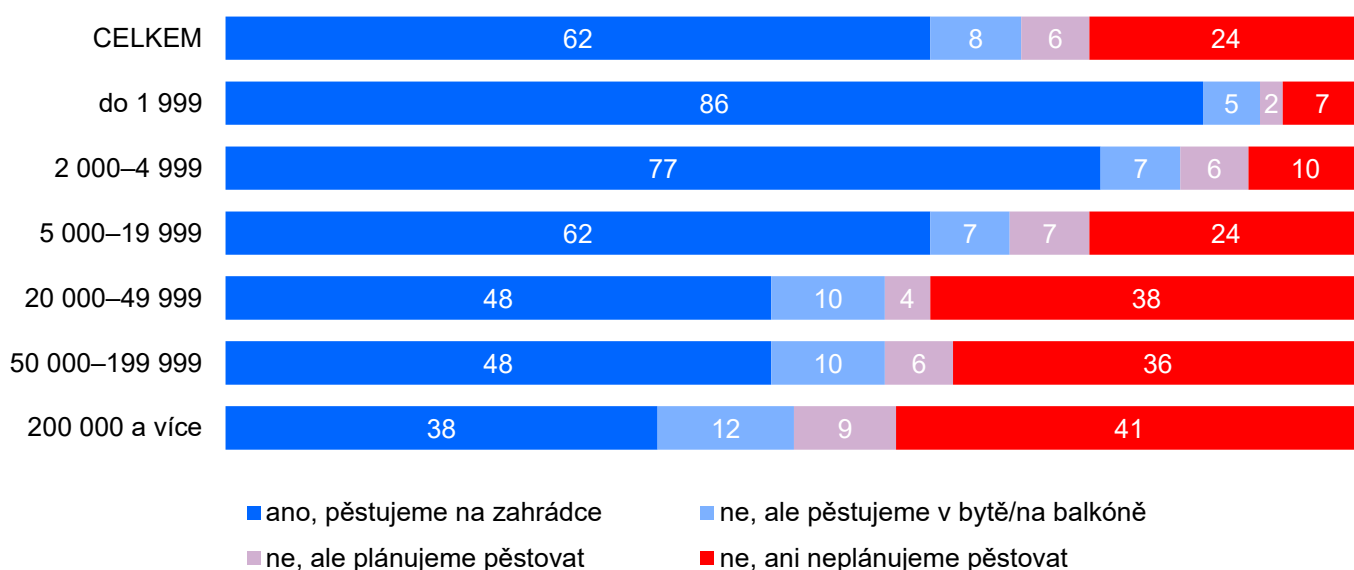
¹Znění otázky: „Vlastní nebo využívá Vaše domácnost nějakou zahrádku, pole nebo sad (ať už u domu nebo na jiném místě) k produkci potravin (ovoce, zelenina, vejce, maso apod.)?“ Možnosti odpovědí: ano, pěstujeme na zahrádce; ne, ale pěstujeme v bytě/na balkóně; ne, nikde nepěstujeme, ale plánujeme pěstovat; ne, nikde nepěstujeme, ani neplánujeme pěstovat; nevím; nechci odpovědět.

Necelá třetina (30 %) dotázaných se produkci vlastních potravin nevěnuje, z toho 6 % s tím plánuje začít a 24 % pěstovat neplánuje.

Rozhodujícím faktorem je velikost místa bydliště. V obcích do 2 000 obyvatel pěstuje na zahrádce 86 % lidí a v obcích s 2 000 až 4 999 obyvateli 77 %, zatímco ve městech s 20 000 až 199 999 obyvateli méně než polovina (48 %) a ve městech nad 200 000 obyvatel méně než dvě pětiny (38 %). Obyvatelé největších měst naopak častěji pěstují potraviny v bytě či na balkóně (12 %). Z krajů se pěstování na zahrádce častěji věnují obyvatelé Pardubického (75 %) a Jihočeského kraje (73 %), výrazně méně obyvatelé Prahy (33 %; dalších 15 % Pražanů pěstuje v bytě či na balkóně).

Na zahrádce častěji pěstují lidé ve věku 65 a více let (73 %) a důchodci (70 %), méně často lidé ve věku 20–39 let (47–49 %) a studenti (41 %). Lidé ve věku 30–39 let naopak častěji pěstují v bytě či na balkóně (15 %) a ve věku 20–29 let častěji plánují s pěstováním začít (13 %).

Graf 1: Vlastní nebo využívá Vaše domácnost nějakou zahrádku, pole nebo sad k produkci potravin? – celkem a podle velikosti místa bydliště / počtu obyvatel v obci (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2607, 17. 7. – 3. 8. 2026, 1 031 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Srovnání s předchozími lety ukazuje tabulka 1. Výsledky z roku 2026 však nelze s dřívějšími přímo porovnávat: vedle změny metodologie výzkumu se změnila i nabídka odpovědí – v roce 2023 měli respondenti k dispozici také variantu „ne, nyní nepěstujeme, ale v minulosti jsme pěstovali na zahrádce“, kterou zvolilo 11 % z nich.

Tabulka 1: Produkce vlastních potravin – srovnání v čase (v %)

	2021	2023	2026
ano, pěstujeme na zahrádce	49	47	62
ne, ale pěstujeme v bytě/na balkóně	6	7	8
ne, nikde nepěstujeme, ale plánujeme pěstovat	5	5	6
ne, nikde nepěstujeme, ani neplánujeme pěstovat	39	30	24
ne, nyní nepěstujeme, ale v minulosti jsme pěstovali na zahrádce	×	11	×
neví	1	0	×

Pozn.: V roce 2025 došlo ke změně metodologie výzkumů CVVM (přechod na panelové šetření s online dotazováním CAWI doplněným osobním dotazováním CAPI). Data z let 2021 a 2023 (osobní rozhovor, kvótní výběr) proto nelze s daty z roku 2026 přímo porovnávat. × = varianta nebyla v daném roce nabízena. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Potraviny 2021, Naše společnost 2023, Panel Naše společnost 2026.

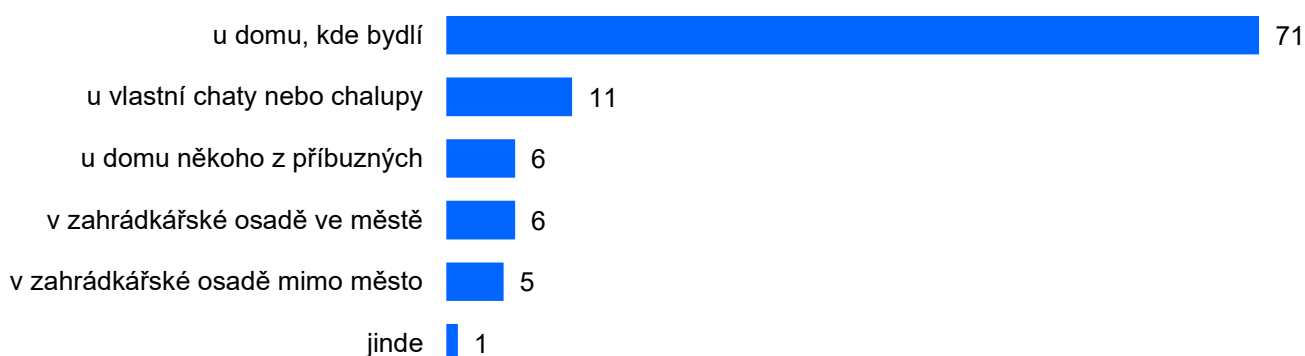
Kde lidé pěstují

Těm, kteří pěstují na zahrádce, jsme položili doplňující otázku, kde tento pozemek leží.²

Více než dvě třetiny (71 %) pěstitelů uvedly, že zahrádka, kde pěstují potraviny, se nachází u domu, kde bydlí. Desetina (11 %) pěstuje u vlastní chaty nebo chalupy a vždy zhruba dvacetina u domu někoho z příbuzných (6 %), v zahrádkářské osadě ve městě (6 %) nebo v zahrádkářské osadě mimo město (5 %).

Místo pěstování opět úzce souvisí s velikostí obce. V obcích do 2 000 obyvatel pěstuje u domu téměř každý (97 %), ve městech nad 20 000 obyvatel jen 36–43 % pěstitelů. Obyvatelé větších měst častěji využívají chatu či chalupu (ve městech nad 50 000 obyvatel přibližně třetina) a zahrádkářské osady (ve městech s 20 000 až 49 999 obyvateli 15 % ve městě a 13 % mimo město). U domu, kde bydlí, pěstují častěji lidé ve věku 55–64 let (80 %), zatímco nejstarší pěstitelé nad 65 let častěji pěstují u chaty či chalupy (16 %). Vysokoškoláci pěstují u domu méně často (64 %) než lidé s nižším vzděláním.

Graf 2: Kde leží pozemek pro produkci vlastních potravin? (v %, pouze ti, kteří pěstují na zahrádce)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2607, 17. 7. – 3. 8. 2026, 658 respondentů starších 15 let, kteří uvedli, že pěstují potraviny na zahrádce.

Proč lidé pěstují

Pro produkci vlastních potravin mohou mít lidé různé důvody. Pěstitelů jsme se proto ptali, které tři důvody jsou pro ně osobně nejdůležitější.³

Nejčastějším důvodem je získání čerstvých potravin, který uvedly téměř tři čtvrtiny (73 %) pěstitelů. Následuje získání zdravých potravin (52 %), pěstování jako koníček (43 %) a úspora peněz (32 %). Pokračování v rodinné tradici uvedlo 15 % pěstitelů, ochranu životního prostředí 12 % a uplatnění vlastních dovedností a znalostí 10 %. Ostatní důvody, tedy získání potravin nedostupných na trhu (5 %), plnění rodinných závazků (3 %) a setkávání s ostatními (2 %), zmiňovali pěstitelé jen okrajově.

Motivace se liší zejména podle věku. Koníčkem je pěstování především pro lidi nad 65 let (57 %) a důchodce, zatímco pro mladé lidi ve věku 20–29 let je častějším důvodem úspora peněz (65 %). Zdravé potraviny zdůrazňují častěji ženy (56 % oproti 48 % mužů), vysokoškoláci (60 %) a lidé ve věku 40–54 let (60 %). Muži naopak častěji uvádějí uplatnění dovedností a znalostí (14 % oproti 7 %). Ochranu životního prostředí zmiňují častěji vysokoškoláci (18 %), ekonomicky aktivní (16 %), méně často lidé nad 65 let (6 %).

²Znění otázky: „Kde leží tento pozemek? Pokud používáte více pozemků, při odpovědi uvažujte ten nejvýznamnější.“ Možnosti odpovědí: u domu, kde bydlím; u domu někoho z příbuzných; v zahrádkářské osadě ve městě; v zahrádkářské osadě mimo město; u vlastní chaty nebo chalupy; v komunitní zahradě nebo podobné veřejné zahradě; jinde; nevím; nechci odpovídat. Otázka byla položena těm, kteří uvedli, že pěstují na zahrádce.

³Znění otázky: „Lidé mohou mít pro produkci vlastních potravin (ovoce, zelenina, maso, vajíčka) různé důvody. Z následujícího seznamu, prosím, vyberte 3, které jsou pro Vás osobně nejdůležitější, a seřaďte je v pořadí podle důležitosti.“ Respondenti mohli zvolit nejvýše tři odpovědi; v datech je zaznamenáno pořadí první a druhé volby. Možnosti odpovědí jsou uvedeny v grafu 3. Otázka byla položena těm, kteří pěstují na zahrádce nebo v bytě/na balkóně.

Graf 3: Důvody pro produkci vlastních potravin (v %, pouze pěstitelé, součet přesahuje 100 %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2607, 17. 7. – 3. 8. 2026, 740 respondentů starších 15 let, kteří uvedli, že pěstují potraviny na zahrádce nebo v bytě/na balkóně.

Pro srovnání v čase jsou důvody v tabulce 2 vyjádřeny stejně jako v minulých letech, tedy jako podíl ze všech uvedených odpovědí (součet 100 %). Pořadí nejčastějších důvodů zůstává podobné – na předních místech se opakovaně objevují čerstvé a zdravé potraviny, koníček a úspora peněz. V roce 2026 připadá na čerstvé potraviny 30 % všech odpovědí, na zdravé potraviny 21 %, na koníček 17 % a na úsporu peněz 13 %.

Tabulka 2: Důvody pro produkci vlastních potravin – srovnání v čase

	2021 četnost	2021 % z odpovědí	2023 četnost	2023 % z odpovědí	2026 četnost*	2026 % z odpovědí
Získám čerstvé potraviny	369	26	316	24	525	30
Získám zdravé potraviny (2021: biopotraviny)	206	14	326	25	380	21
Je to pro mě koníček	276	19	201	15	309	17
Uspořím peníze	247	17	235	18	231	13
Pokračuji v rodinné tradici	87	6	73	6	110	6
Přispívám k ochraně životního prostředí**	50	3	33	3	86	5
Uplatním dovednosti a znalosti	89	6	51	4	73	4
Získám potraviny, které nejsou dostupné na trhu	61	4	39	3	38	2
Plním rodinné závazky (pomoc příbuzným)	52	4	15	1	22	1
Setkávám se s ostatními	×	×	4	0	12	1
Neví	7	1	11	1	4	0

* 2026: vážené četnosti odpovědí. Ve všech letech jsou procenta vztahena ke všem uvedeným odpovědím (každý respondent mohl uvést až tři důvody), jejich součet je proto 100 %; v grafu 3 jsou naopak uvedena procenta z pěstitelů. ** Znění položky: 2021 a 2023 „Produkci potravin s malým dopadem na ŽP přispěji k jeho ochraně“, 2026 „Produkci vlastních potravin přispívám k ochraně životního prostředí“. Ve všech letech respondenti vybírali až tři důvody. Pozn.: V roce 2025 došlo ke změně metodologie výzkumu CVVM (přechod na panelové šetření s online dotazováním CAWI doplněným osobním dotazováním CAPI). Data z let 2021 a 2023 (osobní rozhovor, kvótní výběr) proto nelze s daty z roku 2026 přímo porovnávat. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Potraviny 10. – 26. 7. 2021 (490 respondentů, 1 437 odpovědí); Naše společnost 26. 5. – 24. 7. 2023 (486 respondentů, 1 305 odpovědí); Panel Naše společnost 17. 7. – 3. 8. 2026 (740 respondentů, 1 790 odpovědí).

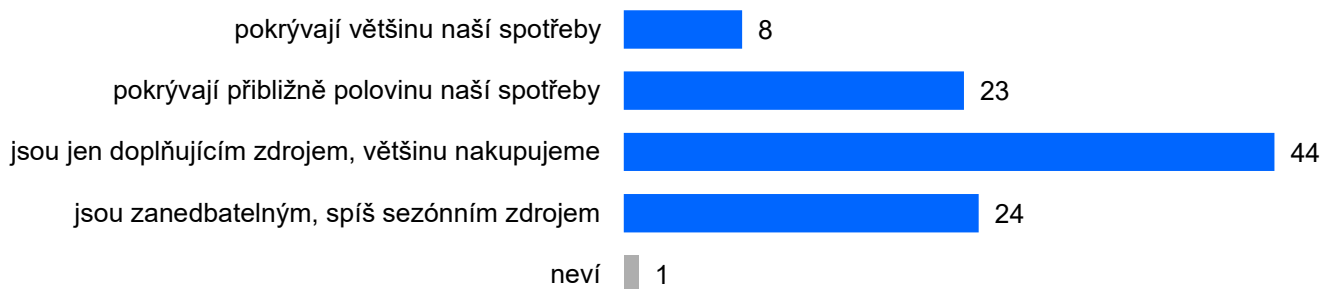
Jaký význam má vlastní produkce

Dále jsme se pěstitelů ptali, jak významnou část spotřeby jejich domácnosti vlastní produkce pokrývá.⁴

Pouze pro necelou třetinu domácností, v nichž pěstují vlastní potraviny, představuje vlastní produkce významnou součást zásobování: 8 % uvádí, že pokrývá většinu jejich spotřeby, a 23 %, že pokrývá přibližně polovinu. Pro více než dvě pětiny (44 %) je vlastní produkce jen doplňujícím zdrojem a většinu potravin nakupují, necelá čtvrtina (24 %) ji považuje za zanedbatelný, spíše sezónní zdroj.

Za zanedbatelný či sezónní zdroj považují vlastní produkci častěji pěstitelé z měst nad 200 000 obyvatel (35 %) a zejména z Prahy (38 %), méně často pěstitelé z obcí do 2 000 obyvatel (18 %). Ženy častěji než muži uvádějí, že vlastní produkce pokrývá většinu jejich spotřeby (10 % oproti 5 %), vysokoškoláci naopak méně často (4 %).

Graf 4: Jak významná je vlastní produkce pro pokrytí spotřeby potravin? Produkty ze zahrádkaření... (v %, pouze pěstitelé)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2607, 17. 7. – 3. 8. 2026, 737 respondentů starších 15 let, kteří uvedli, že pěstují potraviny na zahrádce nebo v bytě/na balkóně.

Sdílení vlastní produkce

Pěstitelů jsme se dále zeptali, zda nějakou část toho, co ve své domácnosti vypěstují nebo vyrobí, někomu darují nebo s někým vyměňují.⁵

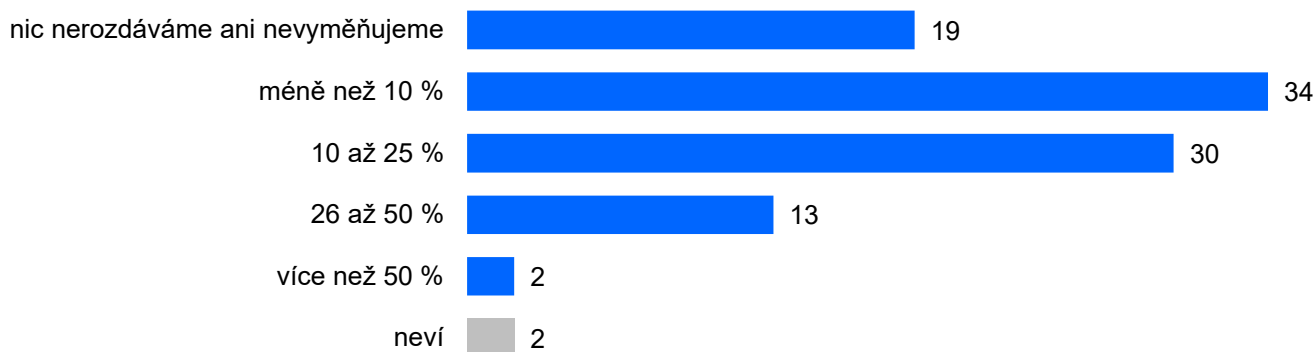
Necelá pětina (19 %) pěstitelů nic ze své produkce nerozdává ani nevyměňuje. Třetina (34 %) daruje či vymění méně než desetinu toho, co vypěstuje nebo vyrobí, necelá třetina (30 %) mezi desetinou a čtvrtinou a 13 % mezi čtvrtinou a polovinou. Více než polovinu své „úrody“ rozdávají 2 % pěstitelů. Celkem tedy nějakou část své produkce sdílí čtyři pětiny (79 %) pěstitelů a více než desetinu produkce 45 % z nich.

Větší část produkce rozdávají lidé nad 65 let (10–25 % produkce jich rozdává 37 %, 26–50 % produkce 17 %), naopak ve věku 40–54 let nesdílí nic více než čtvrtina pěstitelů (26 %). Nic nerozdávají častěji také lidé se základním vzděláním nebo vyučením (27 %).

⁴Znění otázky: „Do jaké míry jsou produkty zahrádkaření (ovoce, zelenina apod.) srovnatelné s nákupem? Produkty ze zahrádkaření...“ Možnosti odpovědí: pokrývají většinu naší spotřeby; pokrývají přibližně polovinu naší spotřeby; jsou jen doplňujícím zdrojem, většinu nakupujeme; jsou zanedbatelným, spíše sezónním zdrojem; nevím; odmítl odpovědět. Otázka byla položena těm, kteří pěstují na zahrádce nebo v bytě/na balkóně.

⁵Znění otázky: „Jak velkou část z toho, co ve své domácnosti vypěstujete nebo vyrobíte, někomu darujete nebo s někým vyměníte?“ Možnosti odpovědí: nic nerozdáváme ani nevyměňujeme; méně než 10 %; 10 až 25 %; 26 až 50 %; více než 50 %; nevím; nechci odpovědět.

Graf 5: Kolik ze své produkce lidé darují nebo vyměňují? (v %, pouze pěstitelé)

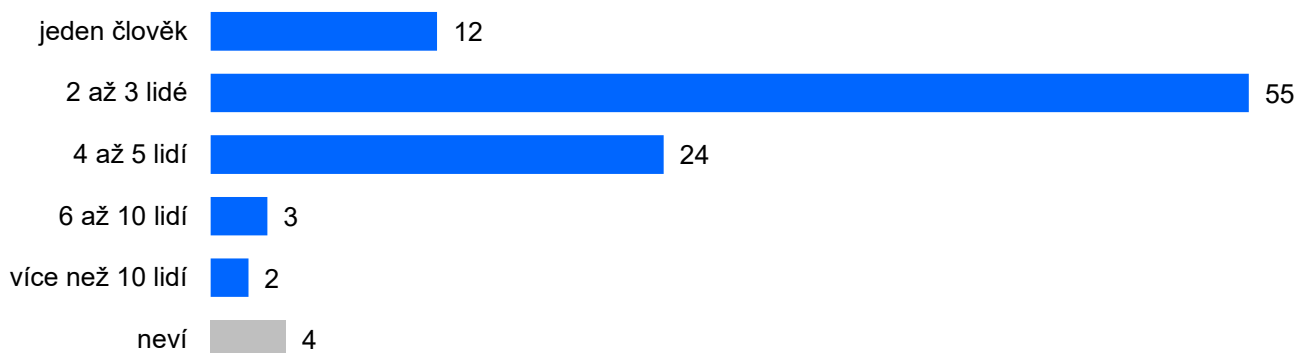

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2607, 17. 7. – 3. 8. 2026, 738 respondentů starších 15 let, kteří uvedli, že pěstují potraviny na zahrádce nebo v bytě/na balkóně.

Těch, kteří nějakou část produkce darují nebo vyměňují, jsme se doptávali, s kolika lidmi mimo svou domácnost své domácí potraviny sdílí.⁶

Více než polovina (55 %) sdílejících pěstitelů daruje nebo vyměňuje své výpěstky se dvěma až třemi lidmi, necelá čtvrtina (24 %) se čtyřmi až pěti lidmi. S jedním člověkem sdílí 12 %, se šesti až deseti lidmi 3 % a s více než deseti lidmi 2 % pěstitelů. Dvě třetiny sdílejících (67 %) tak své produkty dávají nebo vyměňují s maximálně třemi lidmi, což je podobně jako v minulých letech (2021: 69 %, 2023: 64 %).

Graf 6: Kolika lidem daruje nebo s kolika lidmi vyměňuje vypěstované či vyrobené potraviny? (v %, pouze ti, kteří produkci sdílejí)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2607, 17. 7. – 3. 8. 2026, 591 respondentů starších 15 let, kteří uvedli, že nějakou část produkce darují nebo vyměňují.

Kdo dostává domácí potraviny

Součástí výzkumu byla i otázka z opačného úhlu pohledu, tedy zda lidé od někoho dostávají doma vyrobené či vypěstované potraviny. Na tu odpovídali všichni respondenti, ať už sami pěstují, nebo ne.⁷

Jak ukazuje graf 7, dvě třetiny (66 %) lidí dostávají domácí potraviny od členů blízké rodiny a polovina (50 %) od přátel. Zhruba dvě pětiny je dostávají od širšího příbuzenstva (39 %) a od sousedů (37 %), necelá čtvrtina (23 %) od kolegů či spolupracovníků a 6 % od někoho jiného.

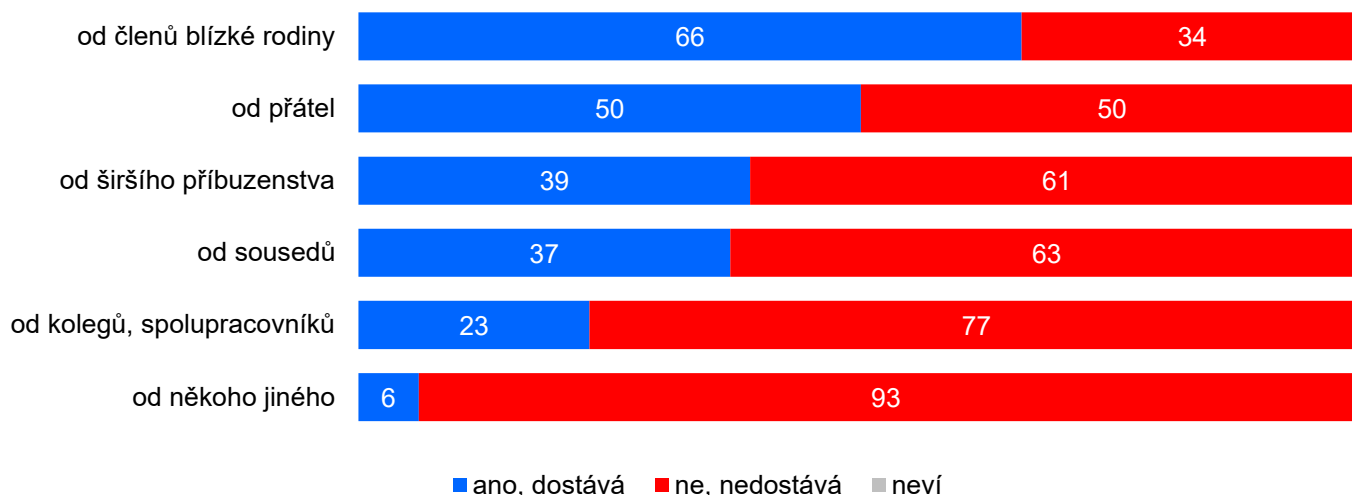
⁶Znění otázky: „Kolika lidem darujete nebo s kolika lidmi vyměňujete potraviny vypěstované nebo zpracované ve Vaší domácnosti? Počítejte jen lidi mimo Vaši domácnost.“ Možnosti odpovědí: jeden člověk; 2 až 3 lidé; 4 až 5 lidí; 6 až 10 lidí; více než 10 lidí; nevím; nechci odpovídat. Otázka byla položena těm, kteří nějakou část produkce darují nebo vyměňují.

⁷Znění otázky: „Dostáváte od někoho doma vyrobené či vypěstované potraviny? a) od členů blízké rodiny (dětí, rodiče, sourozenci apod.), b) od širšího příbuzenstva, c) od sousedů, d) od přátel, e) od kolegů, spolupracovníků, f) od někoho jiného.“ Možnosti odpovědí: ano, dostávám; ne, nedostávám; nevím.

Od blízké rodiny i širšího příbuzenstva dostávají potraviny častěji mladší lidé – od blízké rodiny 85 % lidí ve věku 30–39 let, ale jen polovina (50 %) lidí nad 65 let. Od kolegů je dostávají především lidé v produktivním věku a ekonomicky aktivní (33 %), zatímco lidé nad 65 let jen výjimečně (5 %). Ženy dostávají domácí potraviny častěji než muži od přátel (56 % oproti 43 %), od sousedů (42 % oproti 31 %) i od kolegů (27 % oproti 19 %). Od sousedů je dostávají častěji obyvatelé obcí do 2 000 obyvatel (48 %) než obyvatelé měst nad 200 000 obyvatel (25 %). Vysokoškoláci dostávají potraviny od blízké rodiny častěji (74 %) než lidé se základním vzděláním nebo vyučením (61 %).

Oproti roku 2023 je orientačně vyšší podíl lidí, kteří dostávají potraviny od blízké rodiny (z 55 % na 66 %), ostatní zdroje zůstávají na podobné úrovni.

Graf 7: Dostáváte od někoho doma vyrobené či vypěstované potraviny? (v %)

Pozn.: Položky seřazeny sestupně podle odpovědi „ano, dostává“. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2607, 17. 7. – 3. 8. 2026, 1 030–1 032 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Nakládání s bioodpadem

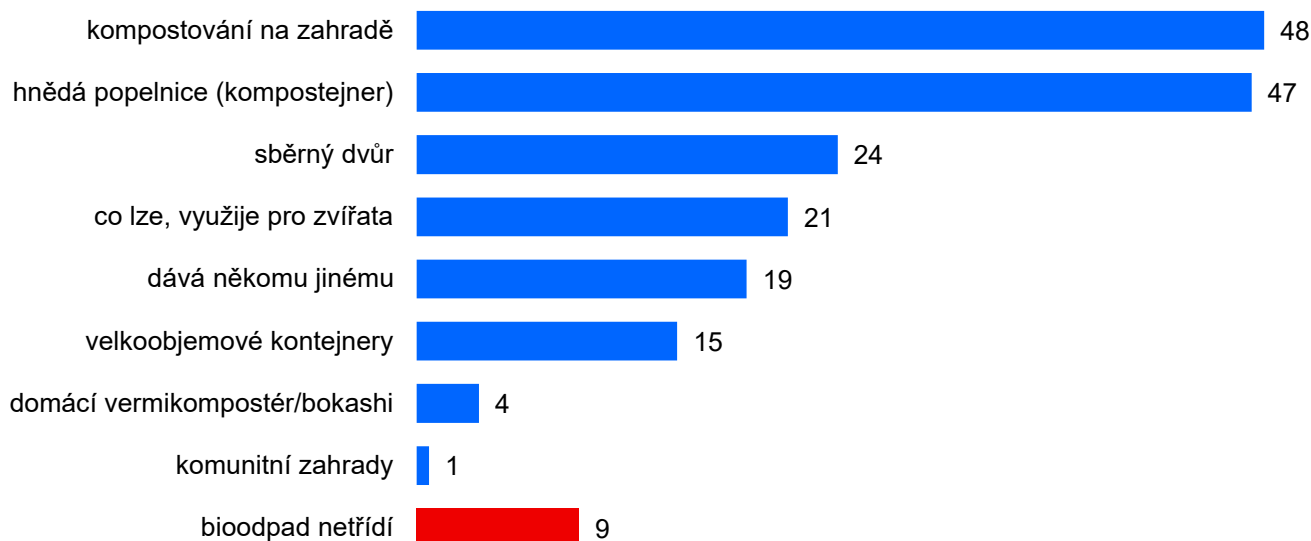
Všech respondentů jsme se ptali, jaké způsoby třídění bioodpadu jejich domácnost využívá; mohli zvolit více možností.⁸

Nejčastějšími způsoby jsou kompostování na zahradě (48 %) a hnědá popelnice neboli kompostejner (47 %). Zhruba čtvrtina domácností odváží bioodpad na sběrný dvůr (24 %) a pětina jej, pokud to jde, využívá pro zvířata (21 %). Necelá pětina dává bioodpad někomu jinému (19 %) a 15 % využívá velkoobjemové kontejnery. Domácí vermikompostér či bokashi používají 4 % a komunitní zahrady 1 % domácností. Bioodpad netřídí necelá desetina (9 %) dotázaných. Pokud bychom brali v úvahu pouze ty, kdo bioodpad třídí, kompostuje na zahradě 53 % z nich, hnědou popelnici využívá 52 %, sběrný dvůr 26 %, bioodpad pro zvířata 23 %, někomu jinému jej dává 21 % a velkoobjemové kontejnery využívá 16 %.

Způsob nakládání s bioodpadem odráží velikost obce a potažmo typ bydlení. Na zahradě kompostuje 70 % lidí z obcí do 2 000 obyvatel, ale jen 30 % obyvatel měst nad 200 000 obyvatel; v nejmenších obcích také častěji využívají bioodpad pro zvířata (40 %). Hnědou popelnici naopak častěji využívají obyvatelé měst s 5 000 až 49 999 obyvateli (56–59 %) a lidé ve věku 20–29 let (59 %), méně obyvatelé nejmenších obcí (30 %). Bioodpad netřídí častěji obyvatelé měst nad 200 000 obyvatel (23 %), zejména Pražané (29 %), dále lidé ve věku 30–39 let (18 %). Na zahradě kompostují častěji lidé nad 65 let (56 %).

⁸ Znění otázky: „Jaký způsob pro třídění bioodpadu využíváte? Vyberte prosím všechny možnosti, které využíváte.“ Možnosti odpovědí: hnědá popelnice (kompostejner); sběrný dvůr; kompostování na zahradě; co lze, využiji pro zvířata; dávám někomu jinému (pro zvířata, na kompost); komunitní zahrady; velkoobjemové kontejnery; domácí vermikompostér/bokashi kompostér; bioodpad netřídím; nevím; nechci odpovědět. Otázka byla položena všem respondentům.

Graf 8: Způsoby třídění bioodpadu (v %, součet přesahuje 100 %)

Pozn.: Položky seřazeny sestupně. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2607, 17. 7. – 3. 8. 2026, 1 032 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Činnosti spojené se samozásobitelstvím

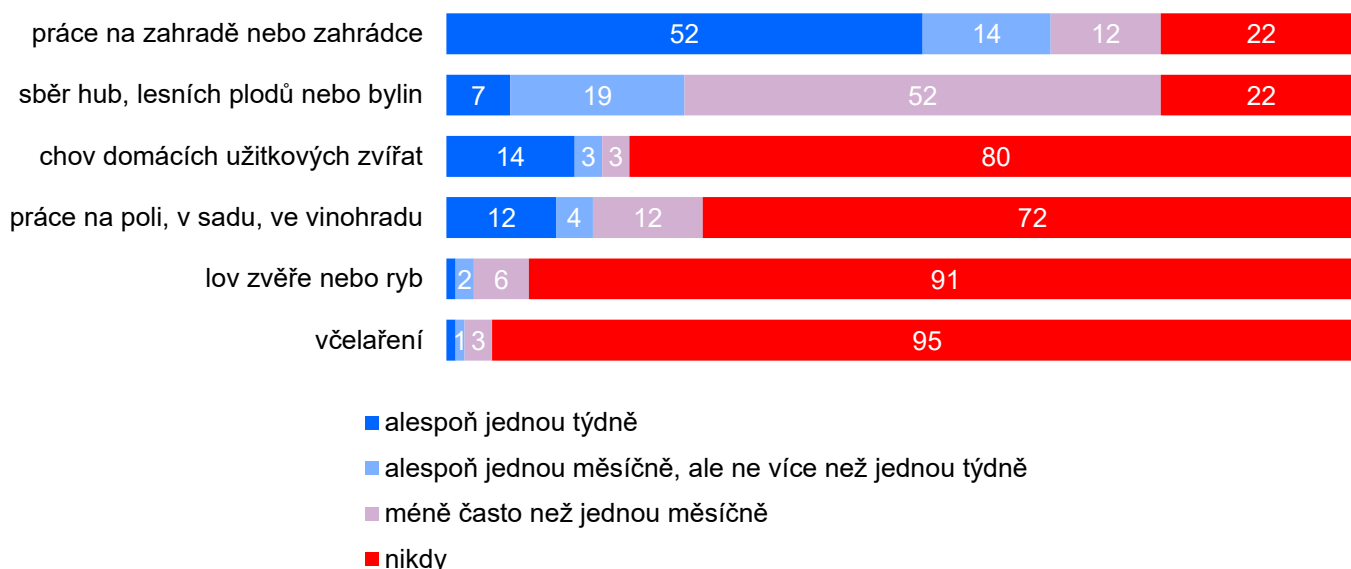
Se zahrádkařením a samozásobitelstvím se pojí některé sezónní činnosti. Zajímalo nás, jak často se jim respondenti osobně věnují.⁹

Dvě třetiny (66 %) lidí v sezóně pravidelně pracují na zahradě nebo zahrádce, z toho 52 % alespoň jednou týdně a 14 % alespoň jednou měsíčně. Houby, lesní plody nebo byliny pravidelně sbírá čtvrtina (26 %) lidí, další více než polovina (52 %) pak jen příležitostně, méně často než jednou měsíčně. Chovu domácích užitkových zvířat se pravidelně věnuje 17 % a práci na poli, v sadu či vinohradu 16 % lidí. Lov zvěře nebo ryb (3 %) a včelaření (2 %) jsou pravidelnou činností jen pro malou část populace.

Pravidelná práce na zahradě je výrazně častější u lidí nad 65 let (alespoň jednou týdně 68 %) a důchodců (67 %) než u lidí do 30 let (14-19 %). Silně souvisí i s velikostí místa bydliště: v obcích do 2 000 obyvatel pracuje na zahradě alespoň jednou týdně 78 % lidí, ve městech nad 200 000 obyvatel 30 % a v Praze 28 %. Obyvatelé nejmenších obcí se také častěji pravidelně věnují chovu užitkových zvířat (31 % alespoň jednou týdně), práci na poli či v sadu (23 %) a sběru hub a lesních plodů (11 %). Lovu a včelaření se častěji věnují muži.

⁹Znění otázky: „Jak často, pokud vůbec, se v sezóně Vy osobně věnujete následujícím činnostem: a) práce na zahradě nebo zahrádce, b) práce na poli, v sadu, ve vinohradu apod., c) chov domácích užitkových zvířat, d) sběr hub, lesních plodů nebo bylin, e) lov zvěře nebo ryb, f) včelaření.“ Možnosti odpovědí: alespoň jednou týdně; alespoň jednou měsíčně, ale ne více než jednou týdně; méně často než jednou měsíčně; nikdy; nevím; nechci odpovídat.

Graf 9: Frekvence činností souvisejících se samozásobitelstvím v sezóně (v %)

Pozn.: Položky seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „alespoň jednou týdně“ a „alespoň jednou měsíčně, ale ne více než jednou týdně“. Kategorie „nevím“ (do 0,3 %) není v grafu zobrazena. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2607, 17. 7. – 3. 8. 2026, 1 032 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Srovnání s předchozími lety ukazuje tabulka 3; vzhledem ke změně metodologie jde pouze o orientační srovnání.

Tabulka 3: Činnosti související se samozásobitelstvím vykonávané alespoň jednou měsíčně – srovnání v čase (v %)

	2021	2023	2026
práce na zahradě nebo zahrádce	50	49	66
sběr hub, lesních plodů nebo bylin	28	33	26
chov domácích užitkových zvířat	19	12	17
práce na poli, v sadu, ve vinohradu	9	10	16
lov zvěře nebo ryb	4	4	3
včelaření	2	1	2

Pozn.: V roce 2025 došlo ke změně metodologie výzkumů CVVM (přechod na panelové šetření s online dotazováním CAWI doplněným osobním dotazováním CAPI). Data z let 2021 a 2023 (osobní rozhovor, kvótní výběr) proto nelze s daty z roku 2026 přímo porovnávat.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Potraviny 2021, Naše společnost 2023, Panel Naše společnost 2026.

Zásobování domácnosti dnes a před deseti lety

Na závěr měli respondenti porovnat zásobování své domácnosti potravinami v současnosti a v době před deseti lety.¹⁰

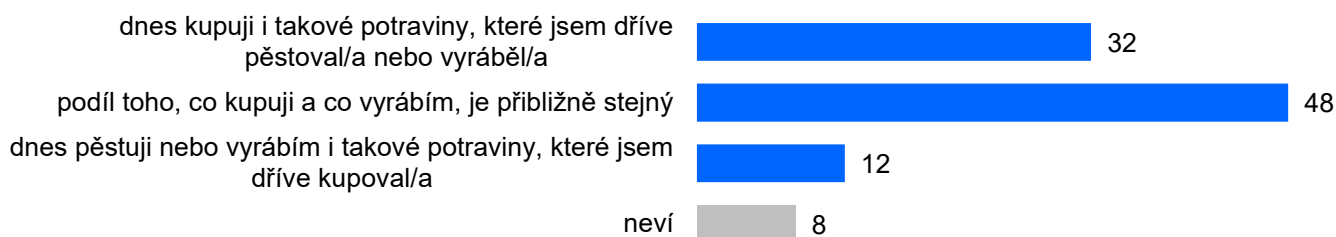
Téměř polovina (48 %) dotázaných se domnívá, že podíl toho, co kupují a co vyrábějí sami, je přibližně stejný dnes jako před deseti lety. Necelá třetina (32 %) uvádí, že dnes kupuje i takové potraviny, které dříve pěstovala nebo vyráběla sama, a naopak 12 %, že dnes pěstuje nebo vyrábí i potraviny, které dříve kupovala. Odpověď „nevím“ zvolilo 8 % dotázaných.

Odpovědi se liší podle věku. Že dnes kupují i to, co dříve pěstovali, uvádějí častěji lidé ve věku 55–64 let (39 %) a méně často lidé ve věku 20–39 let (18–24 %), kteří naopak častěji uvádějí, že dnes pěstují či vyrábějí i to, co dříve kupovali (20–21 %). Nejmladší respondenti do 20 let častěji odpovídali „nevím“ (42 %). Ústup od vlastní produkce

¹⁰Znění otázky: „Porovnejte zásobování Vaší domácnosti potravinami v současnosti a v době před deseti lety. Vyberte odpověď, která nejlépe vystihuje situaci.“ Možnosti odpovědí: Dnes kupuji i takové potraviny, které jsem dříve pěstoval/a nebo vyráběl/a sám/sama. Podíl toho, co kupuji a co vyrábím sám/sama, je přibližně stejný dnes i v minulosti. Dnes pěstuji nebo vyrábím i takové potraviny, které jsem dříve kupoval/a. Nevím. Nechci odpovídat.

uvádějí častěji lidé se základním vzděláním nebo vyučením (40 % oproti 26 % u vysokoškoláků) a obyvatelé měst s 20 000 až 49 999 obyvateli (42 %), méně obyvatelé Prahy a dalších měst nad 200 000 obyvatel (21–22 %).

Graf 10: Porovnání zásobování vlastní domácnosti v současnosti a v době před deseti lety (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2607, 17. 7. – 3. 8. 2026, 1 010 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Srovnání s předchozími lety ukazuje tabulka 4; i zde jde vzhledem ke změně metodologie pouze o orientační srovnání.

Tabulka 4: Porovnání zásobování vlastní domácnosti v současnosti a v době před deseti lety – srovnání v čase (v %)

	2021	2023	2026
Dnes kupuji i takové potraviny, které jsem dříve pěstoval/a nebo vyráběl/a sám/sama.	24	27	32
Podíl toho, co kupuji a co vyrábím sám/sama, je přibližně stejný dnes i v minulosti.	42	41	48
Dnes pěstuji nebo vyrábím i takové potraviny, které jsem dříve kupoval/a.	11	14	12
Neví	23	18	8

Pozn.: V letech 2021 a 2023 byly odpovědi formulovány v 1. osobě množného čísla („kupujeme“, „pěstujeme“). Pozn.: V roce 2025 došlo ke změně metodologie výzkumu CVVM (přechod na panelové šetření s online dotazováním CAWI doplněným osobním dotazováním CAPI). Data z let 2021 a 2023 (osobní rozhovor, kvótní výběr) proto nelze s daty z roku 2026 přímo porovnávat. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Potraviny 10. – 26. 7. 2021 (884 respondentů); Naše společnost 26. 5. – 24. 7. 2023 (929 respondentů); Panel Naše společnost 17. 7. – 3. 8. 2026 (1 010 respondentů).

Samozásobitelství a nákupní chování

Lidé, kteří si sami pěstují potraviny, mají i bližší vztah k lokálním potravinám. Zajímá se o ně polovina pěstitelů (52 %), ale jen něco přes třetinu (37 %) těch, kdo nepěstují. Pěstitelé je také častěji nakupují: vždy nebo často čtvrtina z nich (26 %) oproti šestině nepěstitelů (16 %). Častěji se také přiklání k tomu, že by se lokální produkce měla podporovat. Nabídku lokálních potravin v místě bydliště přitom hodnotí kritičtěji. Na tom, proč lidé pěstují, se odráží i to, jak nakupují a jak na tom jsou finančně. Pěstitelé, kteří pravidelně kupují lokální potraviny nebo využívají farmářské trhy a podobná místa, pěstují výrazně častěji kvůli zdraví a ochraně životního prostředí. Úspora peněz je naopak důležitým motivem hlavně pro domácnosti, které s příjmem vycházejí obtížně. Uvádí ji zhruba dvě pětiny z nich, zatímco mezi těmi, kdo s příjmem žijí pohodlně, jen čtvrtina.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	Potraviny 2026 (Panel Naše společnost, PNS_2607)
Realizátor:	Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.
Projekt:	Strategie AV21 „Udržitelná produkce a spotřeba potravin“
Termín terénního šetření:	17. 7. 2026 – 3. 8. 2026
Výběr respondentů:	Vícestupňový stratifikovaný náhodný výběr
Strata:	Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště
Opora výběru:	Registr sčítacích obvodů a budov
Zdroj pro vážení dat:	Designové váhy zohledňují počet osob v domácnosti a kalibrační váhy zohledňující křížení velikosti místa bydliště proti NUTS2, a dále věk, vzdělání, pohlaví
Zdroj dat pro vážení:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1032
Metoda sběru dat:	Online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	PL_109, PL_111, PL_112, PL_113, PL_114, PL_115, PL_116, PL_130, PL_118, PL_119
Kód tiskové zprávy:	or261006
Zveřejněno dne:	6. října 2026
Zpracovala:	Monika Kyselá

Slovníček pojmů:

Popis výběru respondentů do Panelu Naše společnost – Respondenti panelu jsou získáváni pomocí vícestupňového stratifikovaného výběru skupin s opakováním. Oporou výběru je Registr sčítacích obvodů a budov (RSO). Strata výběru jsou kraje ČR křížené s velikostí obce (66 strat). V rámci každého strata je primární jednotka výběru obec. Při výběru obce je zohledňován její počet obyvatel (větší obec má větší pravděpodobnost výběru) a výběr umožňuje opakování výběru obce. V rámci obce je vždy vybráno náhodně 6 adres budov opět s pravděpodobností podle počtu obyvatel budovy (s opakováním). V budově je náhodně vybrána jedna domácnost (bez opakování) a v domácnosti je náhodně vybrán jeden její člen. Tento postup společně s designovými vahami zohledňujícími počet obyvatel domácnosti a post-stratifikačními vahami zajišťuje reprezentativitu výběru vzhledem k cílové populaci.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOU AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinelý.

„Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu „Udržitelná produkce a spotřeba potravin“. <http://www.potravinav21.cz/>